

ANA TEMA¹

Madde 6 § 1 (medeni hukuk yönü)

Hâkimlerin korunması

(Son güncelleme: 01/01/2020)

Giriş

Son içtihat, hâkimleri, verdiği karar başvuran tarafından itiraz edilen bir mahkemenin üyeleri olarak değil Sözleşme'de geçen hakların sahipleri olarak ele almıştır. Mahkeme, yargısal disiplin sistemleri, işle ilgili anlaşmazlıklar, hâkimlerin yargılamalarda taraf olmalarından kaynaklanan ayrıcalıkları, itibarla ilgili konular ve aynı zamanda maaş ve emeklilik ödenekleri üzerinde özellikle görüş bildirmiştir. Mahkeme, Sözleşme'de geçen hâkimlere özgü hakları ve hâkimlerin korunmasını irdelerken ilgili uluslararası ve Avrupa kaynaklı materyalden etkilenmiştir.

Bu ana tema, 6. Maddede yer alan usule ilişkin korumaya odaklanır; ancak aynı zamanda diğer Sözleşme Maddelerince Hâkimlere tanınan hakların Mahkeme tarafından incelenmesini de içerir.

6 § 1. Maddenin uygulanabilirliği

Yargı, sıradan devlet memuriyetinin bir parçası sayılmaz ama yine de “tipik kamu hizmetinin bir parçası” olarak görülür. Bu nedenle, Mahkeme, hâkimlerle ilgili iş anlaşmazlıklarında 6 § 1. Maddenin uygulanabilirliği için *Eskelinen* kriterlerini uygular (*Baka /Macaristan* [BD], § 104; *Denisov /Ukrayna* [BD], §§ 51-52 – içtihat özeti - ve §§ 54-55; *Ramos Nunes de Carvalho e Sá /Portekiz* [BD] § 120).

- 6 § 1. Madde işe alma/görevlendirme (*Juričić /Hrvatistan*, §§ 51-57), kariyer/yükseltme (*Dzhidzheva-Trendafilova /Bulgaristan* (k.k.)), yükseltme (*Tsanova-Gecheva /Bulgaristan*, §§ 85-87), yer değiştirme (*Ohneberg /Avusturya*, §§ 24-27; *Tosti /İtalya* (k.k.)), açığa alma (*Paluda /Slovakya*, §§ 33-34), disiplin yargılamaları (*Ramos Nunes de Carvalho e Sá /Portekiz* [BD]; *Di Giovanni /İtalya*, §§ 36-37) ve aynı zamanda hâkimlerin meslekten çıkarılması (*Oleksandr Volkov /Ukrayna*, §§ 91 ve 96; *Kulykov ve Diğerleri /Ukrayna*, §§ 118 ve 132; *Sturua /Gürcistan*, § 27; *Kamenos /Kıbrıs*, §§ 82-88, *Olujić /Hrvatistan*, §§ 31-43), maaş kesintisi ve ağır bir disiplin suçundan ceza alma (*Harabin /Slovakya*, §§ 118-123 – ayrıca bkz., hâkimlere maaşlarının ve diğer yardımların ödenmesi için *Petrova ve Chornobryvets /Ukrayna*, § 15); ve hâkimlik devam ederken bir görevden (örneğin, Başkanlık görevinden) alınma (*Baka /Macaristan* [BD], §§ 34 ve 107-111; *Denisov /Ukrayna* [BD], § 54) hakkındaki yargılamalarda uygulanmıştır.
- 6. Maddenin kamu hizmetlileriyle ilgili istihdam anlaşmazlıklarına uygulanabilirliğine ilişkin standartların aynısı, hâkimlere dair yargılamalarla da ilgili olduğu için, başvuran, ulusal hukuk kapsamında tanıdığı iddia edilebilecek bir “hak” sahibi olmak zorundadır ve bu hak “medeni” bir hak olmalıdır (*Smiljan Pervan /Hrvatistan* (k.k.), §§ 32-41).

¹ Yazı İşleri Müdürlüğü tarafından hazırlanmıştır. Mahkeme’yi bağlamaz.

Mevcut içtihattan çıkarılan ilkeler

Mahkemeye erişim

- Hâkimlerin, kendilerini takibat yapılmaktan muaf tutan bir ayrıcalıkları olabilir ve bu muafiyet bir bireyin mahkemeye erişimini sınırlandırır. Mahkeme, meşru bir amaç, diğer deyişle, adaletin doğru tecellisi amacını taşıması durumunda (*Ernst ve Diğerleri /Belçika*, § 50), bu muafiyetin, 6 § 1. Maddeyle bağdaşmaz olduğunu düşünmez ve başvuranların, Sözleşme kapsamındaki haklarını alternatif makul yollarla etkili biçimde koruyabilecekleri anlamındaki orantılılık ilkesini benimser (*Ernst ve Diğerleri /Belçika*, § 53-55).
- Mahkeme, bu hakkı kısıtlamanın bağdaşabilirliğini değerlendirirken, uluslararası ve Avrupa Konseyi'ne ait araçlarda, uluslararası mahkemelerin içtihatı ve diğer uluslararası organların uygulamalarında -yürütme ve yasama erklerinden bağımsız bir makamın bir hâkimin görevinin sonlandırılmasını etkileyen her karara müdahale etmesi dahil- hâkimlerin görevden alınmalarının veya meslekten çıkartılmalarının söz konusu olduğu davalarda usule ilişkin hakkaniyetin giderek artan önemini dikkate alır (*Baka /Macaristan* [BD], § 121).
- Hâkimleri ilgilendiren kararları ya da hâkimlerin mahkemeye erişimine getirilen sınırlamaları yargı denetimi dışında tutmanın yasal zemini, yapılan kısıtlama öncesinde var olmalı ve genel uygulanabilirliği olan bir metine dayanmalıdır. (*Baka /Macaristan* [BD], §§ 116-117; *Paluda /Slovakya*, § 43).
- Devletin bir davanın sonucunu etkilemek amacıyla yasama organı aracılığıyla müdahalede bulunduğu iddiaları (*J.B. ve Diğerleri /Macaristan* (k.k.), özellikle bkz. § 92).

Çekişmeli – kamuya açık duruşma

- Anayasa Mahkemesi nezdindeki yargılamalardan edinilen görüşler/bilgiler, hâkime kararın verilmesinden önce bildirilmelidir, böylece hâkime bunlar üzerine yorum yapabilme imkânı tanınmış olur (*Juričić /Hrvatistan*, § 76).
- Bir hâkim aleyhine yürütülen disiplin yargılamasında, silahların eşitliği ilkesi, görevden alınması söz konusu olan hâkime, kendisi aleyhine yargılama işlemi başlatan yetkililer karşısında onu ciddi düzeyde olumsuz bir durumda bırakmayacak koşullar altında –deliller dahil- davasını sunmak için makul fırsat tanınması gerektiği anlamına gelir. Her davada adil duruşmanın gerekliliklerini yerine getirmeyi sağlamak ulusal makamların sorumluluğundadır (*Olujić /Hrvatistani*, § 78).
- Anayasa Mahkemesi, olgusal değil de yasal konular üzerine değerlendirme yaptığı ve ilk derece mahkemesiyle aynı hukukî sorunu ele aldığı anda, 6 § 1. Madde, duruşmanın, daha yüksek mahkeme önünde yapılmasını –başvuran hâkim ilk derece mahkeme önünde bu hakkından zaten feragat etmiş ise– şart koşmaz (*Juričić /Hrvatistan*, § 91).
- Disiplin yargılaması aşamasında ve yargısal denetim aşamasında duruşma yapılmamış olması (*Ramos Nunes de Carvalho e Sá /Portekiz* [BD], § 210): Bir hâkim aleyhine yürütülen disiplin yargılaması bağlamında sözlü duruşma yapılmaması istisnai bir önlem olmalıdır ve Sözleşme kurumlarının içtihatı dikkate alınarak usulünce gerekçelendirilmelidir.

Bağımsızlık ve tarafsızlık

- Sözleşme ve Protokolleri kapsamında, adaletin tecellisiyle ilgili belirli bir kamu görevine sahip olma hakkı diye bir hak yoktur ve dolayısıyla belirli bir davada hâkim olma hakkı, Sözleşme ve Protokolleri kapsamında iddia edilemez (*Smiljan Pervan /Hrvatistan* (k.k.), § 39).
- 6 § 1. Madde güvencelerine riayet edilmesi, Yüce Mahkeme Başkanı olan bir hâkim aleyhinde yapılan disiplin yargılamasında özellikle önemlidir çünkü burada kamuoyunun yargının en yüksek düzeyde işleyişine duyduğu güven söz konusudur (*Harabin /Slovakya*, § 133 – ayrıca,

bkz. *Ramos Nunes de Carvalho e Sá /Portekiz* [BD], §§ 153-156, ve Yüce Mahkemenin kendisiyle ilgili olarak, §§ 162-165).

- İlgili disiplin organında hâkimlerin önemli düzeyde temsil edilmeleri gereklidir (*Oleksandr Volkov /Ukrayna*, § 109; *Denisov /Ukrayna* [BD], §§ 68-70). Hâkimlerin hem disiplin organında tam zamanlı çalışıp çalışmadıkları hem de bu organlara atanma biçimleri yargısal özyönetim bakımından da önemlidir. (*Oleksandr Volkov /Ukrayna*, § 112; *Denisov /Ukrayna* [BD], §§ 68-70) (*Denisov /Ukrayna* [BD], § 68).
- Hâkimlerin atanması, disiplin konuları ve görevden alınmalarıyla ilgili bir organda Başsavcının yer alması, hâkimlerin bu tür davalarda tarafsız davranmamaları ya da Başsavcının, kararlarını onaylamadığı hâkimlere karşı tarafsız davranmaması tehlikesini doğurur (*Oleksandr Volkov /Ukrayna*, § 114; *Denisov /Ukrayna* [BD], §§ 68-70).
- Parlamentonun disiplin yargılamasına müdahalesi sürecin siyasileşmesine katkıda bulunabilir ve “kuvvetler ayrılığı ilkesiyle olan tutarsızlığı daha da kötü hale getirebilir” (*Oleksandr Volkov /Ukrayna*, § 118).
- Bir disiplin organının kararlarını denetleyen hâkimlerin, aynı organın yetkisi altında olmaları ve bu organ tarafından disiplin yargılamasına tabi tutulabilecek olmaları durumunda yargının tarafsızlığı ve bağımsızlığı sorgulanabilir (karşılaştırınız ve kıyaslayınız *Oleksandr Volkov /Ukrayna*, § 130; *Denisov /Ukrayna* [BD], § 79 ile *Ramos Nunes de Carvalho e Sá /Portekiz* [BD], §§ 157-164).
- Bir hâkim hakkındaki hazırlık soruşturmasında görevli bir disiplin kurulu üyesinin, daha sonra davanın esası hakkında karar verme aşamasında yer alması onun tarafsızlığına nesnel anlamda gölge düşürebilir (*Denisov /Ukrayna* [BD], § 71 ve buradaki referanslar).
- Anayasa Mahkemesi Başkanı aleyhindeki aklama yargılamasında, Başbakanın yargılama devam ederken belirttiği görüşler nedeniyle tarafsızlık konusunun gündeme gelmesinin önemi (*Ivanovski /eski Yugoslav Makedonya Cumhuriyeti*, §§ 145-150).
- Disiplin davaları bağlamında bile, duruşmaya çıkan hâkimlerin kendilerinin de bir dizi disiplin kuralına tabi olmalarından kaynaklanan bir kuramsal risk, tarafsızlığın gereklerinin ihlal edildiğini düşünmek için kendi başına yeterli değildir (*Ramos Nunes de Carvalho e Sá /Portekiz* [BD], § 163).

Usule ilişkin gereklilikler

- Hâkimler, yargılamalarda taraf olduklarında, makamları gereği, adli masraflardan muaf tutulabilir. Bu, diğer tarafın usule ilişkin konumunu etkilemez (*Gouveia Gomes Fernandes ve Freitas e Costa /Portekiz* (k.k.), 6 ve 14. maddeler).
- Mahkeme, disiplin cezalarının verilmesi için sınırlama süresinin ne olması gerektiğini belirtmeyi uygun bulmamaktadır. Bununla birlikte, Mahkeme, bir hâkimin “yemin ihlali” nedeniyle meslekten çıkarılmasına ilişkin yargılamalarda herhangi bir zaman sınırının olmamasının hukukî kesinlik ilkesine ciddi tehdit oluşturduğu görüşündedir (*Oleksandr Volkov /Ukrayna*, § 139).
- Hâkimlerin atanması ya da yükseltilmesi amacıyla özel görevlendirilmiş bir yetkilinin yaptığı seçimin uygunluğu ya da dikkate alınması gereken kriterler üzerine görüş bildirmek, uygulanan seçme usulü, usule ilişkin yeterli korunma tedbirlerini içerdiği sürece, Mahkeme’nin görevi değildir (*Tsanova-Gecheva /Bulgaristan*, §§ 100-104).
- Devlet erkinin bağımsız bir kolu olarak yargı işlevi: Hâkimlerin azlonulamazlığı ilkesi, yargı bağımsızlığının korunması için temel bir unsurdur (*Baka /Macaristan* [BD], § 172, *Ramos Nunes de Carvalho e Sá /Portekiz* [BD], §§ 196, 203).
- Mahkeme, görevlerini icra edebilmek için gerekli saygıyı görmek zorunda olan hâkimler aleyhindeki disiplin yargılamalarının özel bağlamı üzerine vurgu yapar. Bir Üye Devlet bu

türden disiplin yargılaması başlattığında yargının işleyişi ve bağımsızlığına duyulan kamu güveni söz konusu olur (*Ramos Nunes de Carvalho e Sá /Portekiz* [BD], §§ 196, 210-214).

- Disiplin cezası verilmesine dair bir kararın denetimi, bu tür cezai unsur içermeyen idari bir kararın denetiminden farklıdır. Sonuç olarak, yürütülen yargısal denetim, söz konusu kararın disiplin niteliğine uygun olmak zorundadır (*Ramos Nunes de Carvalho e Sá /Portekiz* [BD], §§ 196, 200).

Önemli örnekler

- *G. /Finlandiya*, § 34: Mahkeme'nin, bir hâkimle ilgili iş anlaşmazlığında *Eskelinen* kriterlerini uyguladığı ilk dava.
- *Olujić /Hrvatistan*, §§ 31-43: Mahkeme'nin, bir hâkim aleyhine açılan disiplin soruşturmasıyla ilgili *Eskelinen* kriterlerini uyguladığı ilk dava (aynı zamanda bkz. *Harabin /Slovakya*, §§ 118-123). Her iki dava: tarafsız ve bağımsız mahkeme ve Anayasa Mahkemesi'nin rolü.
- *Oleksandr Volkov /Ukrayna*: yargısal disiplin sistemine ait yapısal kusurlar (§ 117); hâkimlere disiplin cezası verilmesinde süre sınırlamasının olmaması (§ 139); ve bir hâkimin meslekten çıkarılmasına ilişkin karar alınırken Parlamentodaki elektronik oylama sisteminin kötüye kullanımı (§ 145); başvuranın davasını inceleyen dairenin, mahkeme Başkanı olarak görev süresi sona ermiş bir hâkim tarafından oluşturulmuş olması (§§ 154-156).
- *Di Giovanni /İtalya*, § 58: bir hâkime saygı ve gizlilik görevlerini yerine getirmemesi nedeniyle verilen uyarı cezası (Ulusal Yargı Konseyi disiplin kurulunun birleşimi 6 § 1. Maddeye uygun bulundu).
- *Poposki /eski Yugoslav Makedonya Cumhuriyeti*, §§ 48-49: bir disiplin organın tarafsızlığı; on beş üyeden sadece biri hazırlık soruşturması yürütmüş ve ardından da başvuranların görevden alınması kararlarında yer almıştır.
- *Baka /Macaristan* [BD], § 121: Yüce Mahkeme Başkanı'nın görevinin zamanından önce sonlandırılmasına itiraz edememesi.
- *Sturua /Gürcistan*, § 35: disiplin yargılaması – Başkan dahil mahkeme heyetinin yarısı daha önce davanın birinci derece mahkemesinde incelenmesine katılmıştı.
- *Kamenos /Kıbrıs*, §§ 107-108: disiplin yargılamasının aynı organ tarafından başlatılmış ve yürütülmüş olduğu özel durum/suçlamada bulunma işlevleri ile davadaki sorunları belirleme işlevleri arasında karışıklık (aynı zamanda bkz. §§ 106-109); husumet ve çatışma içeren bir ortamın oluşmasını engelleme amacı, disiplin organının tarafsızlığına dair nesnel kuşkuları gündeme getirmenin gerekçesi olamaz.
- *Denisov /Ukrayna* [BD], §§ 70-71, 74-76, 79: başvuranın, mahkeme Başkanlığı görevinden alınmasına dair bağımsız ve tarafsız bir inceleme yapılmasını sağlayamaması.
- *Ramos Nunes de Carvalho e Sá /Portekiz* [BD]: Yüksek Yargı Konseyinin aldığı disiplin kararlarına ilişkin olarak Yüksek Mahkeme'nin kamuya açık duruşma yapmaması ve sınırlı kapsamda denetim yapmış olması – Yüksek Mahkeme'nin, Başkanının üstlendiği ikili rol ve Yüksek Yargı Konseyi ile bağlantılı hâkimlerin kariyerleri yüzünden bağımsızlık ve tarafsızlıktan yoksun olduğu iddiası.

Hâkimlerin korunması ve Sözleşme'nin diğer Maddeleri

5. Madde:

- *Alparslan Altan /Türkiye*: Bir hâkimin, suçüstü kavramının makul olmayan bir yorumu neticesinde ve dokunulmazlığı kaldırılmadan yargılama öncesi tutuklanması (§§ 102, 104-115, ihlal).

8. Madde:

- *Özpinar /Türkiye*: bir hâkimin, kısmen özel hayatından kaynaklanan nedenlerle görevden alınması ve itibarının zedelenmesi (uygulanabilirlik (§ 48) ve usule ilişkin gereklilikler, §§ 76-78, ihlal).
- *Oleksandr Volkov /Ukrayna*: “yemin ihlali” nedeniyle meslekten çıkarma (ihlal: müdahale kanuna uygun değildi (§§ 160-187) (aynı zamanda bkz. *Kulykov ve Diğerleri /Ukrayna*, § 138).
- *Ivanovski /eski Yugoslav Makedonya Cumhuriyeti*: aklama yargılaması sonucunda Anayasa Mahkemesi Başkanı’nın kamu görevinden alınması (ihlal, §§ 176-188).
- *Denisov /Ukrayna* [BD], §§ 127-134: başvuranın mahkeme Başkanlığı görevinden alınması (konu yönünden kabul edilemez: görevden alınanın başvuranın özel hayatı üzerindeki olumsuz etkileri 8. Maddenin uygulanabilmesi için gerekli ağırlık eşiği kriterini karşılamamaktadır). Özellikle hâkimleri ilgilendiren, iş anlaşmazlıklarında 8. Madde kapsamına dair içtihat ve yeni ilkelerin kapsamlı denetimi (§§ 113-117).
- *J.B. ve Diğerleri /Macaristan* (k.k.): zorunlu emeklilik yaşının aşağı çekilmesini takiben hâkim ve savcıların meslekten çıkartılması (konu yönünden kabul edilemez, *Denisov* uygulandı).
- *Tasev /Kuzey Makedonya*: seçim döneminde, öngörülebilir bir yasal zemin olmadığı halde, adayın kendi beyan ettiği etnik köken değişikliğinin kayda geçirilmemesi.

10. Madde²:

- *Wille /Lihtenştayn* [BD], § 50: Lihtenştayn Prensi tarafından başvurana (Lihtenştayn İdare Mahkemesi Başkanına) gönderilen, kendisini yeniden kamu görevine atama niyeti olmadığını bildiren mektubun, “başvuranın daha önce kullanmış olduğu ifade özgürlüğü hakkına yönelik kınama” sayılması (10. Madde ihlal edilmiştir).
- *Pitkevich /Rusya* (k.k.): makamını din propagandası yapmak için kötüye kullandığı iddia edilen hâkimin meslekten çıkarılması (kabul edilemez).
- *Albayrak /Türkiye*, § 45-46: PKK ile bağlantılı basını takip ettiği gerekçesiyle bir hâkime disiplin yaptırımını uygulanması (10. Madde ihlal edilmiştir).
- *Kayasu /Türkiye*, § 107: bir savcının yetkisini kötüye kullandığı ve silahlı kuvvetlere hakaret ettiği gerekçesiyle mahkum edilip görevden alınması (10. Madde ihlal edilmiştir).
- *Kudeshkina /Rusya*, §§ 95-98: yargıya dair eleştirel sözler söylemek nedeniyle adli görevden alınma (10. Madde ihlal edilmiştir).
- *Tosti /İtalya (k.k.)*: bir röportaj sonrasında bir hâkimin görev yerinin değiştirilmesi (10. Madde – kabul edilemez).
- *Harabin /Slovakya*, §§ 151-152: Yüksek Mahkeme Başkanının, teftiş gerekliliklerine uymaması nedeniyle disiplin suçundan (kamuoyu önünde süren bir tartışmada ya da medyada dile getirdiği sözler veya görüşlerle ilgili olmayan bir disiplin suçundan) suçlu bulunması (10. Madde – kabul edilemez).
- *Di Giovanni /İtalya*, § 58: bir hâkimin, bir gazete röportajında geçen ifadelerini takiben, saygı ve gizlilik sorumluluğunu yerine getirmeliği için disiplin yönetmeliği uyarınca uyarı cezası alması (10. Madde ihlal edilmemiştir – bkz. içindeki referanslar).
- *Baka /Macaristan* [BD], § 140, §§ 172-174: Yüksek Mahkeme Başkanı’nın görevinin, yargıyı etkileyen yasama reformlarını kamuoyu önünde eleştirmesinin ardından, zamanından önce sonlandırılması (10. Madde ihlal edilmiştir /aynı zamanda bkz. 10. Madde usul yönünden).
- *Brisic /Romanya*, §§ 124-125: başsavcının devam etmekte olan cezai soruşturmalarda ilgili basına bilgi vermesi nedeniyle disiplin yaptırımına uğraması ve görevinden alınması.

² Bu, ancak, bir hâkime halen görevdeyken kullandığı ifadeler nedeniyle disiplin cezası/yaptırımını uygulandığı durumlarla ilgilidir.

Başvuran, dava konusu açıklamaları basına, medyanın ilgisini çeken soruşturmalar hakkında basına bilgi vermekle sorumlu çalışan olarak görevini yerine getirme bağlamında yapmıştı (10. Madde ihlal edilmiştir).

11. Madde:

- [Maestri /İtalya](#) [BD]: Bir hâkime Mason locasına üyeliği nedeniyle disiplin yaptırımı uygulanması (ihlal).

1 No.lu Protokol'ün 1. Maddesi:

- [Denisov /Ukrayna](#) [BD], § 137: meslekten çıkartmayla ilgili ve mali haklar (kabul edilemez - konu yönünden bağdaşmaz).

Diğer referanslar

Avrupa Konseyi metinleri:

- [Hâkimler Kanununa Dair Avrupa Şartı](#)
- [Avrupa Hâkimleri Danışma Konseyinin \(CCJE\) görüşleri](#)
- [Hâkimlerin Magna Carta'sı](#), CCJE tarafından kabul edilmiş
- [Venedik Komisyonu'nun görüşleri](#)
- [Bakanlar Komitesinin Hâkimlere İlişkin Tavsiye Kararı: bağımsızlık, etkinlik ve sorumluluklar](#)
- [AHİM 2018 Adli Semineri için Arkaplan Yazısı: Yargı Yetkisi](#)

Birleşmiş Milletler metinleri:

- [Yargının Bağımsızlığına Dair Temel İlkeler](#) (29 Kasım 1985 tarihli 40/32 ve 13 Aralık 1985 tarihli 40/146 sayılı BM Genel Kurulu Kararları ile onaylanmış)
- BM İnsan Hakları Komitesi, [Genel Yorum no. 32](#): 14. Madde: Mahkemeler ve Yargı Yerleri önünde Eşitlik ve Adil Yargılanma Hakkı
- BM İnsan Hakları Komitesi yazışmaları (bkz. [Pastukhov /Belarus](#); [Mundyo Busyo ve Diğerleri /Demokratik Kongo Cumhuriyeti](#); [Bandaranayake /Sri Lanka](#)).

Amerikalılar Arası İnsan Hakları Mahkemesi:

- [Yüce Divan \(Quintana Coello ve Diğerleri\) /Ekvador](#), 23 Ağustos 2013, §§ 144-145, 147-148 ve 150-155;
- [Anayasa Mahkemesi \(Camba Campos ve Diğerleri\) /Ekvador](#), 28 Ağustos 2013, §§ 188-199;
- [López Lone ve Diğerleri /Honduras](#), 5 Ekim 2015, §§ 190-202 ve §§ 239-240.

ÖNEMLİ İÇTİHAT REFERANSLARI

Önde gelen davalar:

- *Oleksandr Volkov /Ukrayna*, no. 21722/11, 9 Ocak 2013 (6 § 1 ve 8. Maddeler ihlal edilmiştir; 13. Madde kapsamında ayrıca bir sorun yoktur);
- *Baka /Macaristan* [BD], no. 20261/12, 23 Haziran 2016 (6 § 1 ve 10. Maddeler ihlal edilmiştir; 13 ve 14. Maddeler kapsamında ayrıca bir sorun yoktur);
- *Denisov /Ukrayna* [BD], no. 76639/11, 25 Eylül 2018 (6 § 1. Madde ihlal edilmiştir; 8. Madde ve 1 No.lu Protokol'ün 1. Maddesi kapsamında konu yönünden kabul edilemez).
- *Ramos Nunes de Carvalho e Sá /Portekiz* [BD], no. 55391/13 ve diğer 2'si, § 120, 6 Kasım 2018 (6 § 1. Madde ihlal edilmiştir –ceza hukuku bakımından konu yönünden kabul edilemez).

6. Madde kapsamındaki diğer davalar (medeni hukuk yönü):

- *Ernst ve Diğerleri /Belçika*, no. 33400/96, 15 Temmuz 2003 (6 § 1. Madde ihlal edilmemiştir);
- *Petrova ve Chornobryvets /Ukrayna*, no. 6360/04 ve 16820/04, 15 Mayıs 2008 (6 § 1. Madde ihlal edilmiştir);
- *G. /Finlandiya*, no. 33173/05, 27 Ocak 2009 (6 § 1. Madde ihlal edilmiştir);
- *Olujić /Hrvatistan*, no. 22330/05, 5 Şubat 2009 (6 § 1. Madde ihlal edilmiştir);
- *Tosti /İtalya* (k.k.), no. 27791/06, 12 Mayıs 2009 (6 § 1. Madde kapsamında kabul edilemez);
- *Gouveia Gomes Fernandesve Freitas e Costa /Portekiz* (k.k.), no. 1529/08, 26 Mayıs 2009 (6 § 1. Madde kapsamında kabul edilemez);
- *Juričić /Hrvatistan*, no. 58222/09, 26 Temmuz 2011 (6 § 1. Madde ihlal edilmiştir);
- *Ohneberg /Avusturya*, no. 10781/08, 18 Eylül 2012 (6 § 1. Madde ihlal edilmiştir);
- *Dzhidzheva-Trendafilova /Bulgaristan* (k.k.), no. 12628/09, 9 Ekim 2012 (6 § 1. Madde kapsamında kabul edilemez);
- *Harabin /Slovakya*, no. 58688/11, 20 Kasım 2012 (6 § 1. Madde ihlal edilmiştir);
- *Di Giovanni /İtalya*, no. 51160/06, 9 Temmuz 2013 (6 § 1. Madde kapsamında kabul edilemez);
- *Smiljan Pervan /Hrvatistan* (k.k.), no. 31383/13, 4 Mart 2014 (6 § 1. Madde kapsamında kabul edilemez);
- *Tsanova-Gecheva /Bulgaristan*, no. 43800/12, 15 Eylül 2015 (6 § 1. Madde ihlal edilmemiştir);
- *Poposki /eski Yugoslav Makedonya Cumhuriyeti*, no. 69916/10 ve 36531/11, 7 Ocak 2016 (6. Madde ihlal edilmiştir);
- *Ivanovski /eski Yugoslav Makedonya Cumhuriyeti*, no. 29908/11, 21 Ocak 2016 (6 § 1. Madde ve 8. Madde ihlal edilmiştir);
- *Kulykov ve Diğerleri /Ukrayna*, no. 5114/09 ve diğer 17'si, 19 Ocak 2017 (6 § 1. Madde ihlal edilmiştir);
- *Sturua /Gürcistan*, no. 45729/05, 28 Mart 2017 (6 § 1. Madde ihlal edilmiştir);
- *Paluda /Slovakya*, no. 33392/12, 23 Mayıs 2017 (6 § 1. Madde ihlal edilmiştir);
- *Kamenos /Kıbrıs*, no. 147/07, 31 Ekim 2017 (6 § 1. Madde ihlal edilmiştir).

5. Madde kapsamındaki davalar:

- *Alparslan Altan /Türkiye*, no. 12778/17, 16 Nisan 2019 (ihlal).

8. Madde kapsamındaki davalar:

- *Özpınar /Türkiye*, no. 20999/04, 19 Ekim 2010 (8. Madde ihlal edilmiştir);
- *Kulykov ve Diğerleri /Ukrayna*, no. 5114/09 ve diğer 17, 19 Ocak 2017 (8. Madde ihlal edilmiştir);
- *Denisov /Ukrayna* [BD], no. 76639/11, 25 Eylül 2018 (8. Madde kapsamında konu yönünden kabul edilemez – bkz. ilgili yeni içtihat ilkelerinin denetim: §§ 115-117);
- *J.B. ve Diğerleri /Macaristan* (k.k.), no. 45434/12 ve diğer 2'si, 27 Kasım 2018 (konu yönünden kabul edilemez).
- *Tasev /Kuzey Makedonya*, no. 9825/13, §§ 32-33, 16 Mayıs 2019 (8. Madde ihlal edilmiştir).

10. Madde kapsamındaki davalar:

- *Wille /Lihtenştayn* [BD], no. 28396/95, 28 Ekim 1999 (10. Madde ihlal edilmiştir);
- *Pitkevich /Rusya* (k.k.), no. 47936/99, 8 Şubat 2001 (10. Madde kapsamında kabul edilemez);
- *Albayrak /Türkiye*, no. 38406/97, 31 Ocak 2008 (10. Madde ihlal edilmiştir);
- *Kayasu /Türkiye*, no. 64119/00 ve 76292/01, 13 Kasım 2008 (10. Madde ihlal edilmiştir);
- *Kudeshkina /Rusya*, no. 29492/05, 26 Şubat 2009 (10. Madde ihlal edilmiştir);
- *Tosti /İtalya*, no. 27791/06, 12 Mayıs 2009 (10. Madde kapsamında kabul edilemez);
- *Harabin /Slovakya*, no. 58688/11, 20 Kasım 2012 (10. Madde kapsamında kabul edilemez);
- *Di Giovanni /İtalya*, no. 51160/06, 9 Temmuz 2013 (10. Madde ihlal edilmemiştir);
- *Baka /Macaristan* [BD], no. 20261/12, 23 Haziran 2016 (6 § 1 ve 10. Maddeler ihlal edilmiştir);
- *Brisic /Romanya*, no. 26238/10, 11 Aralık 2018 (10. Madde ihlal edilmiştir).

11. Madde kapsamındaki davalar:

- *Maestri /İtalya* [BD], no. 39748/98, 17 Şubat 2004 (11. Madde ihlal edilmiştir).

1 No.lu Protokol'ün 1. maddesi kapsamındaki davalar:

- *Denisov /Ukrayna* [BD], no. 76639/11, 25 Eylül 2018 (konu yönünden kabul edilemez).